Załącznik nr 1.5 do Zarządzenia Rektora UR nr 12/2019

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA *2022-2025*
(skrajne daty)
Rok akademicki 2024/2025

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Literatura dla dzieci i młodzieży
Kod przedmiotu*	IIC7
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Badań nad Literaturą i Edukacją Polonistyczną
Kierunek studiów	filologia polska
Poziom studiów	studia pierwszego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok III, semestr 5,6
Rodzaj przedmiotu	przedmiot obowiązkowy dla specjalności nauczycielskiej
Język wykładowy	język polski
Koordynator	dr hab. Dorota Karkut, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. D. Karkut prof. UR, dr hab. A. Kucharska-Babula, prof. UR, dr hab. E. Mazur, prof. UR; dr hab. T. Półchłopek, prof. UR; dr E. Kozłowska, dr D. Hejda

***** *-opcjonalnie,zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1.Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
5		15							3
6		15							3

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej
X zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

2.WYMAGANIA WSTĘPNE

Podstawowa znajomość wybranych utworów dla dzieci i młodzieży. Wiedza z zakresu poetyki, analizy i interpretacji tekstu literackiego, teorii literatury.

3.CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ , TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Poznanie najistotniejszych cech literatury dla dzieci i młodzieży, podstawowych informacji o jej historycznym rozwoju oraz wybranych arcydzieł literatury dla dzieci i młodzieży – polskich i światowych.
C2	Doskonalenie umiejętności w zakresie interpretowania tekstów literackich dla młodego odbiorcy (z uwzględnieniem słowa, ilustracji, rozwiązań edytorskich).
C3	Umiejętność metodycznego opracowania wybranych tekstów literatury dla dzieci i młodzieży, obecnych w podstawie programowej.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych [1]
EK_01	Student/ka opisuje najważniejsze zjawiska w zakresie literatury dla dzieci i młodzieży.	KW_07
EK_02	Student/ka wymienia i omawia podstawowe formy gatunkowe, tematykę i główne motywy literatury dziecięcej i młodzieżowej; lokalizuje poszczególne utwory we właściwych kontekstach: biograficznym, historycznoliterackim, filozoficznym i kulturowym.	NW1 KW_07
EK_03	Student/ka kształtuje kompetencje nauczyciela polonisty związane z odbiorem tekstów adresowanych do młodego odbiorcy.	NW4 NW14 NU2
EK_04	Student/ka zyskuje metodyczne umiejętności pozwalające na przygotowanie lekcji w szkole podstawowej dotyczących wszystkich gatunków literatury dziecięcej i młodzieżowej.	NW15 NU3 NU6 NU7 NU15 K_U03
EK_05	Student/ka ma świadomość posiadanej przez siebie wiedzy i zdobytych umiejętności oraz uzasadnia potrzebę doskonalenia kompetencji w zakresie doboru oferty czytelniczej dla młodego odbiorcy.	NK1 K_K03

3.3Treści programowe

[1] W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

A. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
1.Twórczość dla dzieci i młodzieży – przebieg rozwoju, funkcja, tematyka. Przegląd gatunków.
2. Literatura dla młodego odbiorcy i jej miejsce w kulturze.
3. Baśń ludowa i baśń literacka, adaptacja i transformacja folkloru.
4.Poezja dla dzieci – bogactwo form i tematów. Wybitni twórcy.
5.Powieść dla młodzieży i jej odmiany (obyczajowa, przygodowa, fantastyczna, historyczna).
6.Miejsce literatury dla dzieci i młodzieży w kanonie lekturowym.
7.Prezentacja rozwiązań metodycznych dotyczących wykorzystania literatury dla dzieci i młodzieży w pracy z uczniem szkoły podstawowej.

3.4 Metody dydaktyczne

- prezentacje multimedialne,
- metody poglądowe (prezentacja slajdów),
- praca z tekstem audiowizualnym – analiza, dyskusja,
- ćwiczenia praktyczne,
- dyskusja, rozwiązywanie problemów.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_ 01	obserwacja w trakcie zajęć, ocena wystąpień ustnych (prezentacji, referatów)	ćwiczenia
EK_ 02	obserwacja w trakcie zajęć, ocena bieżąca indywidualnych wystąpień ustnych (prezentacji, referatów, głosów w dyskusji)	ćwiczenia
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć, ocena wystąpień ustnych (prezentacji, referatów), ocena wypowiedzi na zajęciach, ocena projektów	ćwiczenia
EK_04	kolokwium z problematyki zajęć	ćwiczenia
EK_05	obserwacja ciągła w trakcie zajęć i na konsultacjach	ćwiczenia

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Ocenę uzyskuje się na podstawie obecności (dopuszcza się jedną nieusprawiedliwioną nieobecność) i aktywnego udziału w zajęciach oraz złożenia i zaliczenia pracy wymaganej przez prowadzącego zajęcia (recenzja, projekt metodyczny prezentacja multimedialna).
Ponadto ocenie podlega kolokwium na koniec semestru (obejmujące tematykę wszystkich zajęć).

Ocena łączna (podsumowująca) z prac pisemnych, prezentacji i aktywności na zajęciach: aktywny udział w zajęciach: 30% ostatecznej oceny (weryfikuje wszystkie efekty kształcenia), prezentacje: 30% ostatecznej oceny (weryfikuje wszystkie efekty kształcenia), kolokwium: 40 % ostatecznej oceny (weryfikuje wszystkie efekty kształcenia).

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	10
Przygotowanie do zajęć (czytanie wskazanej literatury: artykułów, podręczników, wybranych tekstów literackich)	35
Przygotowanie do kolokwium	40
Opracowanie prezentacji multimedialnej	35
SUMA GODZIN	150
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	6

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Słownik literatury dziecięcej i młodzieżowej, red. B. Tylicka i G. Leszczyński, Wrocław 2002.

Leksykon literatury dla dzieci i młodzieży: S. Frycie, M. Ziółkowska-Sobecka, W. Bojda, Piotrków Trybunalski 2007.

Antologia poezji dziecięcej. Wybrał i oprac. J. Cieślikowski; komentarz uzup. i teksty przejrzały G. Frydrychowicz i in. Wyd. 3 popr. i uzup, Wrocław 1991.

Z. Adamczykowa: Literatura dziecięca. Funkcje – kategorie – gatunki, Warszawa 2004.

A. Baluch: Od form prostych do arcydzieła. Wykłady, prezentacje, notatki, przemyślenia o literaturze dla dzieci i młodzieży, Kraków 2008.

B. Bettelheim: Cudowne i pożyteczne. O znaczeniach i wartościach baśni, Warszawa 1985 (lub inne wydanie).

S. Frycie: Literatura dla dzieci i młodzieży w latach 1970-2005. Wybrane zagadnienia, Łódź 2014.

G. Leszczyński: Magiczna biblioteka: zbójeckie księgi młodego wieku, Warszawa 2007.

Karkut D., Osoba z niepełnosprawnością w literaturze dziecięcej i młodzieżowej na przykładzie powieści Magdy Papuzińskiej „Wszystko jest możliwe", [w:] Deformacja – brzydota – odmienność. Literatura – język – kultura – dydaktyka, red. G. Różańska, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pomorskiej w Słupsku, Słupsk 2020, s. 215-235.

Literatura dla dzieci i młodzieży, red. K. Keska-Kwaśniewicz, K. Tałuć, Katowice 2014.

Literatura dla dzieci i młodzieży (po roku 1980), red. K. Heska-Kwaśniewicz, Katowice 2008.

Polska i obca literatura dla dzieci i młodzieży na warsztacie współczesnych badaczy, red. D. Mucha, Piotrków Trybunalski, 2014.

A. Smuszkiewicz: Literatura dla dzieci. Podręcznik dla studentów kierunków pedagogicznych, Poznań 2015.

V. Wróblewska: Przemiany gatunkowe polskiej baśni literackiej XIX i XX wieku, Toruń 2003.

K. Zabawa: Literatura dla dzieci w kontekstach edukacyjnych, Kraków 2017.

Literatura uzupełniająca:

A. Baluch: Archetypy literatury dziecięcej. Kraków 1992.

A Baluch: Książka jest światem: o literaturze dla dzieci małych oraz dla dzieci starszych i nastolatków, Kraków 2005.

K. Bęczkowska: Współczesna poezja dla dzieci i jej wartości, Kielce 2004.

Bohaterowie (nie tylko) szkolnych lektur, red. A. Jakubowska-Ożóg i D. Hejda, Rzeszów 2016.

J. Cieślikowski: Wielka zabawa. Folklor dziecięcy. Wyobraźnia dziecka. Wiersze dla dzieci, Wrocław 1985.

Dziecko - teksty - znaczenia : konteksty edukacyjne i rozwojowe. Pod red. A. Wasilewskiej. Gdańsk 2007.

S. Gaschke: Czarownice, hobbici i piraci : najlepsze książki dla dzieci. ; [tł. Katarzyna Grygiel], Kraków 2004.

W. Kostecka, M. Skowera: W kręgu baśni i fantastyki. Studia o literaturze dziecięcej i młodzieżowej, Warszawa 2017.

G. Leszczyński: Literatura i książka dziecięca: słowo, obiegi, konteksty, Warszawa 2003.

G. Leszczyński: Książki pierwsze - książki ostatnie? literatura dla dzieci i młodzieży wobec wyzwań nowoczesności, Warszawa 2012

Lektura wobec wyzwań współczesności, red. D. Karkut, A. Kucharska-Babula, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2020.

Nowe opisanie świata: literatura i sztuka dla dzieci i młodzieży w kręgach oddziaływań, red. nauk. B. Niesporek-Szamburska, M. Wójcik-Dudek, Katowice 2013.

Z. Olek-Redlarska: W kręgu kultury i literatury dla dzieci, Białystok 2016.

Przeboje edukacji polonistycznej, red. D. Michułka. Wrocław 2001.

Stare" i "nowe" w literaturze dla dzieci i młodzieży - małe formy narracyjne, red. B. Olszewska i O. Pajączkowski, Opole 2017.

D. Świerczyńska-Jelonek, G. Walczewska-Klimczak: Dziecko w dialogu z tekstem literacki, Warszawa 2015.

Tajemnicze ogrody : rozprawy i szkice z literatury dla dzieci i młodzieży. Cz. 2, red. K. Heska-Kwaśniewicz, Katowice 2009.

Tajemnicze ogrody: rozprawy i szkice z literatury dla dzieci i młodzieży. Cz. 3. red. K. Heska-Kwaśniewicz, Katowice 2013.

B. Tylicka: Bohaterowie naszych książek: przewodnik po literaturze dla dzieci i młodzieży. Łódź 1999.

R. Waksmund: Od literatury dla dzieci do literatury dziecięcej (tematy-gatunki-konteksty), Wrocław 2000.

Wyczytać świat - międzykulturowość w literaturze dla dzieci i młodzieży. Red. nauk. B. Niesporek-Szamburska, M. Wójcik-Dudek przy współpr. A. Zok-Smoły. Katowice 2014.

K. Zabawa: Rozpoczęta opowieść: polska literatura dziecięca po 1989 roku wobec kultury współczesnej, Kraków 2013.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej